EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 20.5.2020.
COM(2020) 511 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Horvātijas 2020. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Horvātijas 2020. gada konverģences programmu

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Horvātijas 2020. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Horvātijas 2020. gada konverģences programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu[1] un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību[2], un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Komisija 2019. gada 17. decembrī pieņēma gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģiju, tādējādi uzsākot 2020. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Tajā pienācīgi ņēma vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija pasludināja 2017. gada 17. novembrī. Komisija 2019. gada 17. decembrī uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Horvātija bija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.

(2) 2020. gada ziņojums par Horvātiju[3] tika publicēts 2020. gada 26. februārī. Tajā bija izvērtēts, kā Horvātija īstenojusi tai adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma 2019. gada 9. jūlijā[4], turpmākie pasākumi, kas veikti pēc iepriekšējos gados pieņemtajiem ieteikumiem, un Horvātijas progress virzībā uz stratēģijas "Eiropa 2020"

[1] OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.
[2] OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.
[3] SWD (2020) 510 *final*.
[4] OV C 301, 5.9.2019., 117. lpp.

valsts mērķu sasniegšanu. Tajā bija ietverts arī padziļināts pārskats, kurš veikts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu un kura rezultāti arī tika publicēti 2020. gada 26. februārī. No Komisijas veiktās analīzes ir secināms, ka Horvātijā pastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība, kas saistīta ar valsts, privātā un ārējā parāda augsto līmeni zemas potenciālās izaugsmes kontekstā.

(3) 2020. gada 11. martā Pasaules Veselības organizācija oficiāli pasludināja Covid-19 uzliesmojumu par pasaules mēroga pandēmiju. Tā ir nopietna sabiedrības veselības ārkārtas situācija, kas skar iedzīvotājus, sabiedrību kopumā un ekonomiku. Tā pakļauj valstu veselības sistēmas smagai spriedzei, rada traucējumus globālajās piegādes ķēdēs, nestabilitāti finanšu tirgos un patērētāju pieprasījuma satricinājumus un negatīvi ietekmē dažādas nozares. Tā apdraud cilvēku darbvietas un ienākumus un uzņēmumu darbību. Tā ir izraisījusi ievērojamu ekonomikas satricinājumu, kam jau ir nopietnas sekas Eiropas Savienībā. Komisija 2020. gada 13. martā pieņēma paziņojumu[5], kurā aicināja koordinēt rīcību, reaģējot uz krīzi ekonomikā, un iesaistīt visus dalībniekus valstu un Savienības līmenī.

(4) Vairākas dalībvalstis ir izsludinājušas ārkārtas stāvokli vai ieviesušas ārkārtas pasākumus. Ārkārtas pasākumiem vajadzētu būt stingri samērīgiem, nepieciešamiem, ar ierobežotu ilgumu un saskaņā ar Eiropas un starptautiskajiem standartiem. Turklāt uz tiem būtu jāattiecina demokrātiskā pārraudzība un iespēja tos neatkarīgi pārskatīt tiesā.

(5) 2020. gada 20. martā Komisija pieņēma paziņojumu par Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšanu[6]. Šī klauzula, kuru veido Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 1. punkts, 6. panta 3. punkts, 9. panta 1. punkts un 10. panta 3. punkts un Regulas (EK) Nr. 1467/97 3. panta 5. punkts un 5. panta 2. punkts, atvieglo budžeta politikas koordināciju nopietnas ekonomikas lejupslīdes laikā. Komisija savā paziņojumā pauda Padomei viedokli, ka pašreizējos apstākļos, ņemot vērā paredzamo nopietno ekonomikas lejupslīdi Covid-19 uzliesmojuma dēļ, ir pieļaujams iedarbināt šo klauzulu. Dalībvalstu finanšu ministri 2020. gada 23. martā piekrita Komisijas novērtējumam. Vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšana ļauj uz laiku atkāpties no korekcijām vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai, ja tas neapdraud fiskālo stabilitāti vidējā termiņā. Attiecībā uz korektīvo daļu Padome uz Komisijas ieteikuma pamata var arī nolemt pieņemt pārskatītu fiskālo trajektoriju. Vispārējā izņēmuma klauzula neaptur Stabilitātes un izaugsmes paktā paredzētās procedūras. Tā ļauj dalībvalstīm atkāpties no budžeta prasībām, kas tiktu piemērotas parastā situācijā, un vienlaikus dod iespēju Komisijai un Padomei veikt vajadzīgos politikas koordinācijas pasākumus pakta ietvaros.

(6) Ir jāturpina pasākumi, lai ierobežotu un kontrolētu pandēmijas izplatīšanos, stiprinātu valstu veselības sistēmu noturību, mazinātu sociālekonomiskās sekas, izmantojot atbalsta pasākumus uzņēmumiem un mājsaimniecībām, un nodrošinātu pienācīgus veselības un drošības apstākļus darbavietā nolūkā atsākt saimniecisko darbību. Savienībai būtu pilnībā jāizmanto dažādie tās rīcībā esošie instrumenti, lai atbalstītu dalībvalstu centienus minētajās jomās. Vienlaikus dalībvalstīm un Savienībai būtu jāsadarbojas, sagatavojot pasākumus, kas vajadzīgi, lai atjaunotu mūsu sabiedrības un ekonomikas normālu darbību un ilgtspējīgu izaugsmi, citstarp integrējot zaļo pārkārtošanos un digitālo pārveidi un mācoties no krīzes laikā gūtās pieredzes.

---

5 COM(2020) 112 *final*.

6 COM(2020) 123 *final*.

(7) Covid-19 krīze ir apliecinājusi, ka vienotais tirgus ir pietiekami elastīgs, lai spētu pielāgoties ārkārtas situācijām. Tomēr, lai nodrošinātu ātru un vienmērīgu pāreju uz ekonomikas atlabšanas posmu, preču un pakalpojumu brīvu apriti un darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, ir jāatceļ steidzamie ārkārtas pasākumi, kas kavē vienotā tirgus normālu darbību, tiklīdz tie vairs nav nepieciešami. Pašreizējā krīze ir parādījusi, ka veselības aprūpes nozarē ir vajadzīgi gatavības krīzei plāni, kas jo īpaši ietver uzlabotas iepirkuma stratēģijas, dažādotas piegādes ķēdes un svarīgāko piegāžu stratēģiskās rezerves. Tie ir galvenie elementi, lai izstrādātu plašākus gatavības krīzēm plānus.

(8) Savienības likumdevējs jau ir grozījis attiecīgos tiesiskos regulējumus[7], lai ļautu dalībvalstīm mobilizēt visus neizmantotos līdzekļus no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem nolūkā novērst Covid-19 pandēmijas ārkārtas sekas. Šie grozījumi nodrošinās papildu elastīgumu, kā arī vienkāršotas un racionalizētas procedūras. Lai mazinātu spiedienu uz naudas plūsmu, dalībvalstis arī var 2020.–2021. grāmatvedības gadā izmantot 100 % līdzfinansējuma likmi no Savienības budžeta. Horvātija tiek mudināta pilnībā izmantot šīs iespējas, lai palīdzētu personām un nozarēm, ko šīs problēmas skar visvairāk.

(9) Pandēmijas sociālekonomiskās sekas, visticamāk, būs ievērojamas un nevienmērīgi sadalītas dažādos Horvātijas reģionos dažādas specializācijas modeļu dēļ. Īpaši cietīs piekrastes reģioni un salas, kas ir ievērojami atkarīgi no tūrisma. Tāpēc, ņemot vērā pašreizējo situāciju, ir vajadzīgi mērķtiecīgi politikas risinājumi.

(10) Horvātija savu 2020. gada valsts reformu programmu un 2020. gada konverģences programmu iesniedza 2020. gada 30. aprīlī. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus.

(11) Horvātija šobrīd ir Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajā daļā, un tai piemēro noteikumu par parādu.

(12) Valdība savā 2020. gada konverģences programmā plāno, ka nominālā bilance pasliktināsies no pārpalikuma 0,4 % apmērā no IKP 2019. gadā līdz deficītam 6,8 % apmērā no IKP 2020. gadā un uzlabosies sasniedzot deficītu 2,4% apmērā no IKP 2021. gadā. Vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2019. gadā bija samazinājusies līdz 73,2 % no IKP, taču saskaņā ar 2020. gada konverģences programmu ir paredzams, ka 2020. gadā tā palielināsies līdz aptuveni 86,7 %. Makroekonomikas un fiskālo perspektīvu ietekmē liela nenoteiktība saistībā ar Covid-19 pandēmiju.

(13) Reaģējot uz Covid-19 pandēmiju un īstenojot saskaņotu Savienības pieeju, Horvātija ir noteikusi budžeta pasākumus, lai palielinātu veselības aprūpes sistēmas kapacitāti, ierobežotu pandēmiju un sniegtu atbalstu vissmagāk skartajiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Saskaņā ar 2020. gada konverģences programmu minētie budžeta pasākumi sasniedz 2,8 % no IKP. Divi galvenie pasākumi ir subsīdija, ko izmaksā

[7] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/460 (2020. gada 30. marts), ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013 un (ES) Nr. 508/2014 attiecībā uz īpašiem pasākumiem, kas nepieciešami, lai piesaistītu investīcijas dalībvalstu veselības aprūpes sistēmās un citos to ekonomikas sektoros, reaģējot uz Covid-19 uzliesmojumu (Investīciju iniciatīva reaģēšanai uz koronavīrusu) (OV L 99, 31.3.2020., 5. lpp.), un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/558 (2020. gada 23. aprīlis), ar ko Regulas (ES) Nr. 1301/2013 un (ES) Nr. 1303/2013 groza attiecībā uz īpašiem pasākumiem, lai nodrošinātu ārkārtas elastību Eiropas strukturālo un investīciju fondu izmantošanā, reaģējot uz Covid-19 uzliesmojumu (OV L 130, 24.4.2020., 1. lpp.).

uzņēmumiem, lai tie saglabātu darbiniekus, un nodokļu atbrīvojumi, ko piešķir īpaši smagi skartiem uzņēmumiem. Turklāt Horvātija ir pieņēmusi pasākumus, kas palīdzēs atbalstīt uzņēmumu likviditāti, neradot tiešu ietekmi uz budžetu, kuru apmērs 2020. gada konverģences programmā tiek lēsts 1,3% no IKP. Šie pasākumi ietver iedzīvotāju un uzņēmumu ienākuma nodokļa un sociālo iemaksu atlikšanu. Kopumā Horvātijas veiktie pasākumi atbilst pamatnostādnēm, kas sniegtas Komisijas paziņojumā par koordinētu ekonomisko reakciju uz Covid-19 uzliesmojumu. Minēto pasākumu pilnīga īstenošana, kam sekotu fiskālās politikas pārorientēšana uz piesardzīga vidēja termiņa fiskālā stāvokļa sasniegšanu, kad to ļaus ekonomikas apstākļi, palīdzēs saglabāt fiskālo stabilitāti vidējā termiņā.

(14) Pamatojoties uz Komisijas 2020. gada pavasara prognozi ar nemainīgas politikas pieņēmumu, Horvātijas vispārējās valdības budžeta bilance tiek prognozēta -7,1 % apmērā no IKP 2020. gadā un -2,2 % apmērā no IKP 2021. gadā. Paredzams, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2020. gadā sasniegs 88,6 % un nedaudz samazināsies līdz 83,4% no IKP 2021. gadā.

(15) Komisija 2020. gada 20. maijā nāca klajā ar ziņojumu, kas sagatavots saskaņā ar Līguma 126. panta 3. punktu, jo Horvātija 2020. gadā plānoja pārkāpt deficīta robežvērtību, kas ir 3 % no IKP. Kopumā analīze liecina, ka Līgumā un Regulā (EK) Nr. 1467/1997 noteiktais deficīta kritērijs nav izpildīts.

(16) Reaģējot uz pandēmiju, Horvātija ātri veica tālejošus pasākumus, lai aizsargātu savus iedzīvotājus un ierobežotu vīrusa izplatīšanos. Pandēmija (un ar to saistītie ierobežošanas pasākumi) izraisīja nopietnus uzņēmējdarbības traucējumus, kas negatīvi ietekmēja darba tirgu. Tiek lēsts, ka reālais IKP 2020. gadā samazināsies par 9,1 % un 2021. gadā pieaugs par 7,5 %, savukārt bezdarba līmenis saskaņā ar Komisijas prognozi 2020. gadā palielināsies līdz 10,2 % un 2021. gadā uzlabosies līdz 7,4 %. Būtiski skarta tiks tūrisma nozare, kas veido ļoti nozīmīgu Horvātijas ekonomikas daļu. Tajā pašā laikā Horvātijai bija jārisina arī 2020. gada 22. martā Zagrebā notikušās ievērojamās zemestrīces sekas. Lai mazinātu negatīvo ietekmi uz ekonomiku, Horvātija veica vairākus vērienīgus pasākumus, tostarp algu atbalsta pasākumus, atbrīvojumus no nodokļiem un sociālajām iemaksām un to atlikšanu, atbalstu MVU, papildu garantijas eksporta apdrošināšanai un moratorijus aizdevumu maksājumiem, kā arī īpašus pasākumus tūrismam un citām īpaši skartām nozarēm.

(17) Covid-19 uzliesmojums ir Horvātijas veselības sistēmas noturības tests. Lai gan veselības aprūpes pieejamība Horvātijā kopumā ir laba, attāluma dēļ neapmierināto medicīnisko vajadzību līmenis ir viens no augstākajiem Savienībā. Līdzsvarotāks veselības aprūpes darbinieku un iestāžu ģeogrāfiskais sadalījums ļautu vieglāk piekļūt veselības aprūpes pakalpojumiem. Atbildības sadalījumu par veselības aprūpes iestādēm Horvātijā starp centrālo valdību un apgabalu pašpārvaldēm ir iespējams uzlabot. Centrālajai valdībai ir jāsedz apgabalu slimnīcu parādi, bet tās rīcībā ir ierobežoti līdzekļi, lai ietekmētu to pārvaldību. Ciešāka sadarbība starp centrālo valdību un apgabaliem ir būtiska, lai nodrošinātu kritiski svarīgu zāļu piegādi un spētu veikt pasākumus COVID-19 izplatības ierobežošanai. E-veselības rīku izmantošana ļauj samazināt tiešos kontaktus starp veselības aprūpes darbiniekiem un pacientiem, vienlaikus samazinot infekciju risku. E-recepšu izmantošana ir plaši izplatīta, bet digitālo nosūtījumu un veselības karšu proporcija ir ļoti maza.

(18) Ekonomiskās aktivitātes palēninmāšanās dēļ darba devējiem ir grūtības izmaksāt algas, un paredzams, ka tas palielinās bezdarba un nabadzības līmeni un teritoriālās atšķirības kļūs vēl izteiktākas. Tradicionāli līdzdalība aktīvos darba tirgus politikas

pasākumos ir bijusi ļoti zema, taču pašreizējos apstākļos šādas programmas iegūst lielāku nozīmi. Lai sniegtu atbalstu darba devējiem un samazinātu atlaišanas gadījumu skaitu, būtu jāpastiprina ne tikai šādi pasākumi, bet arī citas ierobežota termiņa atbalsta shēmas, jo īpaši saīsināta darba laika shēmas. Īstermiņā tās saglabā darbvietas, bet arī vidējā termiņā ir iespējams uzlabot atbilstību darba tirgus vajadzībām ekonomikas atlabšanas posmā. Horvātijas valsts nodarbinātības dienestam būtu jāpastiprina centieni atbalstīt darbaspēku atbilstošu prasmju (piemēram, digitālo prasmju) attīstīšanā, jāizstrādā neaktīvo iedzīvotāju informēšanas stratēģijas un jācīnās pret nedeklarētu darbu. Bezdarbnieka pabalsts nenodrošina drošības tīklu atlaistajiem darbiniekiem, jo gan tvērums, gan pietiekamība ir zema. Minimālā ienākuma pabalsta spēja samazināt nabadzību arī ir novērtēta kā vāja, ņemot vērā augstos nabadzības un sociālās atstumtības rādītājus, teritoriālās atšķirības un riska faktorus, kas saistīti ar vecumu, dzimumu un invaliditāti.

(19) Bažas rada interneta savienojamības uzticamība. Mājsaimniecībās Horvātijā nav plaši izplatīta piekļuve ātrdarbīgam internetam mājās. Aptuveni 70 % mājsaimniecību izmanto fiksēto platjoslas pieslēgumu, un tikai 6 % mājsaimniecību izmanto vismaz 100 Mb/s fiksēto platjoslas pieslēgumu. Jo īpaši lauku apvidos tas varētu kavēt tāldarbu un tālmācību, jo īpaši neaizsargātu grupu, piemēram, studentu no nelabvēlīgā situācijā esošām ģimenēm vai personu ar invaliditāti, vidū. Pastāv risks, ka šīs grupas tiks izslēgtas no pēkšņās pārejas uz digitalizētāku sabiedrību. Ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem būtu jāpastiprina alternatīvi darba režīmi, kuros izmanto digitālās tehnoloģijas, jo to darba ņēmēju īpatsvars, kuri strādā tāldarbā (6 līdz 7 %) ir tikai puse no ES vidējā rādītāja.

(20) Darbaspēka trūkums ir pastāvīgi ietekmējis dažas ekonomikas nozares, galvenokārt prasmju trūkuma dēļ. Atbilstīgu prasmju, tostarp digitālo prasmju, apguves veicināšana sākotnējās izglītības un apmācības laikā un vēlāk, pārkvalificējoties un uzlabojot prasmes, varētu palielināt produktivitāti un novērst prasmju trūkumu. Visos līmeņos ir jāuzlabo izglītības un apmācības sistēmas kvalitāte un iekļautība, un ir jāturpina mācību programmu reforma. Digitālās izglītības ieviešana jau ir apliecinājusi savu vērtību šajā krīzē; ir jāturpina attīstīt digitālās izglītības un apmācības infrastruktūru un materiālus, kā arī skolotāju, skolēnu un pieaugušo digitālās prasmes.

(21) Horvātijai būtu jāatbalsta pastāvīga kredītu un cita finansējuma, tostarp nebanku finansējuma, plūsma dzīvotspējīgiem aizņēmējiem, kurus negatīvi ietekmē krīze. Horvātija ir pieņēmusi vairākas stimulu un atbalsta shēmas maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU). Lai pārvarētu krīzi un atvieglotu atlabšanu būtu jāturpina centieni nodrošināt ātru un pastāvīgu likviditātes atbalstu uzņēmumiem, izmantojot aizdevumus un garantijas, jo īpaši valsts garantijas, īpašu uzmanību pievēršot MVU. Uzņēmumi Horvātijā lielā mērā paļaujas uz banku aizdevumiem un naudas plūsmu, lai apmierinātu savas finansējuma vajadzības. Banku sistēma būtu jāatbalsta ar garantijām, lai finansējumu varētu saņemt jaunizveidoti MVU un uzlabotos piekļuve līdzekļiem. Izstrādājot un īstenojot šos pasākumus, ir jāņem vērā banku sektora, tostarp starpnieku, noturība. Atbrīvojums no nodokļu un sociālo iemaksu maksājumiem un to atlikšana arī ir palīdzējuši uzlabot uzņēmumu likviditāti.

(22) Ir atjaunoti centieni samazināt administratīvo slogu un regulatīvos ierobežojumus. Tomēr uzņēmumu darbību kopumā joprojām kavē joprojām lielais regulatīvais un administratīvais slogs, piemēram, attiecībā uz atļaujām, ziņošanas prasībām un nodokļu procedūrām. Administratīvā un finansiālā sloga noteikšana virzās uz priekšu, apspriežoties ar ieinteresētajām personām un izmantojot īpašu tīmekļa vietni, un tiek ieviesti pasākumi apgrūtinošāko pienākumu samazināšanai. Ļoti svarīgi ir arī

nodrošināt netraucētu piekļuvi profesijām un to praktizēšanu, racionalizējot tiesisko regulējumu un saistītās administratīvās procedūras, jo īpaši MVU un mikrouzņēmumiem, tostarp individuālajiem uzņēmējiem. Ir veikta parafiskālo maksājumu pārskatīšana, un 2020. gada maijā valdība pieņēma pirmo rīcības plānu.

(23) Lai veicinātu ekonomikas atlabšanu, būs svarīgi pasteidzināt tādu publisko investīciju projektu īstenošanu, kuri jau sagatavoti realizēšanai, un veicināt privātās investīcijas, tostarp veicot attiecīgas reformas. Horvātijai būtu jāveicina investīcijas izaugsmi veicinošās nozarēs, tādējādi atbalstot zaļo pārkārtošanos un digitālo pāreju. Mūsdienīga un stabila digitālā infrastruktūra ir būtiska publiskās pārvaldes un uzņēmumu digitālajai pārveidei. Digitālās pārejas priekšnoteikums ir investīcijas ļoti augstas veiktspējas tīklos, tostarp 5G tīklos. Investīcijām būtu jāatbalsta Horvātijas valsts enerģētikas un klimata plānā izklāstītie dekarbonizācijas un enerģētikas pārkārtošanas mērķi. Horvātijai ir īpaša vajadzība un iespēja ieguldīt ilgtspējīgā pilsētu un dzelzceļa transportā, energoefektivitātē, atjaunojamos enerģijas avotos un vides infrastruktūrā. Turklāt ūdens un atkritumu apsaimniekošanas jomā Horvātija ievērojami atpaliek no ES vidējā rādītāja, un ir vajadzīgas investīcijas, lai atbalstītu Horvātijas ekonomikas attīstību. Taisnīgas pārkārtošanās fonda līdzekļu 2021.–2027. gada plānojums varētu palīdzēt Horvātijai risināt dažas no problēmām, ko rada pāreja uz klimatneitrālu ekonomiku, īpaši teritorijās, kas ietvertas ziņojuma par valsti D pielikumā. Tas ļautu Horvātijai optimāli izmantot minēto fondu.

(24) Horvātijas valsts pārvaldes efektivitāte ir zemāka par ES vidējo rādītāju. Zema spēja izstrādāt un īstenot rīcībpolitikas un projektus kavē efektivitāti un samazina ātrumu, kā tas kļuva redzams krīzes laikā, īstenojot strukturālos un investīciju fondus, kas Horvātijai sniedz lielu iespēju mazināt krīzes sekas un atbalstīt ekonomikas atveseļošanos. Jaunās stratēģiskās plānošanas sistēmas un paziņotās Valsts attīstības stratēģijas īstenošana nevirzās uz priekšu. Turklāt pastāv liela valsts pārvaldes teritoriālā sadrumstalotība un nelīdzsvarotība starp pienākumiem un resursiem vietējā līmenī. Tas veicina nevienlīdzīgu sabiedrisko pakalpojumu kvalitāti visā valstī un palielina administratīvās izmaksas.

(25) Ievērojams neizskatīto lietu skaits un ilgstoša tiesvedība civillietās un komerclietās joprojām ietekmē uzņēmējdarbības vidi un maksātnespējas efektīvu atrisināšanu, savukārt problēmas saistībā ar krimināljustīcijas kvalitāti un efektivitāti kavē cīņu pret ekonomiskiem un finanšu pārkāpumiem. Tika panākts progress attiecībā uz senāko neizskatīto lietu izskatīšanu un elektroniskās saziņas izmantošanu tiesās, taču joprojām ir iespējami uzlabojumi.

(26) Šie ieteikumi pievēršas pandēmijas sociālekonomiskās ietekmes novēršanai un ekonomikas atlabšanas veicināšanai, taču Beļģijai 2019. gadā adresētie ieteikumi, ko Padome pieņēma 2019. gada 9. jūlijā, attiecās arī uz reformām, kuras ir būtiskas, lai risinātu strukturālās problēmas vidējā līdz ilgākā termiņā. Šie ieteikumi nav zaudējuši aktualitāti un arī turpmāk tiks pārraudzīti visā nākamā gada Eiropas pusgada ciklā. Tas attiecas arī uz ieteikumiem, kas skar ar investīcijām saistīto ekonomikas politiku. Minētie ieteikumi būtu jāņem vērā kohēzijas politikas finansējuma stratēģiskajā plānošanā pēc 2020. gada, t. sk. pašreizējās krīzes ietekmes mazināšanas pasākumos un izejas stratēģijās.

(27) Horvātijas finanšu sektors ir labi kapitalizēts un rentabls, turklāt aktīvu kvalitāte banku nozarē pēdējos gados ir uzlabojusies. Tomēr finanšu iestādes, visticamāk, saskarsies ar zināmu stresu, ņemot vērā to saskari ar nozarēm, kas ir visneaizsargātākās pret Covid-19 uzliesmojumu. Ir ieviesti pasākumi, lai mazinātu ierobežošanas pasākumu negatīvo

ietekmi uz uzņēmumiem. Ir būtiski, lai šiem pasākumiem būtu pagaidu raksturs, tie būtu cieši saistīti ar slimības uzliesmojumu un atbilstīgi, lai palīdzētu atjaunot to uzņēmumu dzīvotspēju, kuri saskaras ar finansiālām grūtībām. Šāda pieeja atbalstīs uzņēmumus, neapdraudot Horvātijas panākto progresu tās finanšu nozares stabilitātes uzlabošanā.

(28) Lai nodrošinātu atveseļošanos pēc Covid-19 krīzes un panāktu līdzekļu un resursu efektīvu, atbildīgu un pārredzamu piešķiršanu un sadali, ir svarīgi turpināt centienus stiprināt korupcijas novēršanas un sankciju sistēmu. Neraugoties uz vairāku rīcības plānu daļēju īstenošanu, korupcijas un interešu konfliktu jautājumi joprojām ir plaši izplatīti uzņēmumos. Ir vajadzīgi turpmāki centieni stiprināt korupcijas novēršanas un sankciju sistēmu, lai nodrošinātu publisko līdzekļu pārredzamu un efektīvu izmantošanu. Ir vajadzīgi efektīvāki instrumenti korupcijas novēršanai un sodīšanai par to, jo īpaši vietējā līmenī. Joprojām ir jāuzlabo vietējo amatpersonu un vietējos publiskajos uzņēmumos iecelto personu pārraudzības mehānismi, kā arī jānodrošina, ka Interešu konfliktu komisija var pildīt savu būtisko preventīvo uzdevumu. Paredzams, ka iniciatīvas pārredzamības palielināšanai, piemēram, tiesnešu un prokuroru aktīvu publicēšana, sāksies 2020. gadā.

(29) Eiropas pusgads nodrošina satvaru pastāvīgai ekonomikas un nodarbinātības politikas koordinēšanai Savienībā un tādējādi var veicināt ekonomikas ilgtspēju. Dalībvalstis savās 2020. gada valsts reformu programmās ir izvērtējušas progresu saistībā ar ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) īstenošanu. Nodrošinot tālāk sniegto ieteikumu pilnīgu īstenošanu, Horvātija sekmēs progresu IAM sasniegšanā un kopīgus pūliņus konkurētspējīgas ilgtspējas nodrošināšanai Savienībā.

(30) Komisija 2020. gada Eiropas pusgada ietvaros ir veikusi Horvātijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2020. gada ziņojumā par šo valsti. Tā ir arī novērtējusi 2020. gada konverģences programmu, 2020. gada valsts reformu programmu un to, kā īstenoti Horvātijai iepriekšējos gados adresētie ieteikumi. Izvērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Horvātijā, bet arī to atbilstību Savienības noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot Savienības līmeņa ieguldījumu.

(31) Ņemot vērā minēto novērtējumu, Padome ir izskatījusi 2020. gada konverģences programmu, un tās atzinums[8] ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.

(32) Padome ir izskatījusi 2020. gada valsts reformu programmu un 2020. gada konverģences programmu, ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu. Šajos ieteikumos ņemta vērā vajadzība apturēt pandēmiju un veicināt ekonomikas atveseļošanos, kas ir pirmais nepieciešamais solis, lai varētu koriģēt nelīdzsvarotību. Ieteikumi, ar kuriem tieši novērš makroekonomisko nelīdzsvarotību, ko Komisija konstatējusi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu, ir atspoguļoti 1., 2., 3. un 4. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Horvātijai 2020. un 2021. gadā rīkoties šādi:

1. Ievērojot vispārējo izņēmuma klauzulu, veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai efektīvi risinātu pandēmijas situāciju, stiprinātu ekonomiku un atbalstītu tās turpmāko atlabšanu. Kad to pieļaus ekonomiskie apstākļi, īstenot fiskālo politiku, kas ļaus panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt parāda ilgtspēju

[8] Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

un vienlaikus veicinās investīcijas. Uzlabot veselības aprūpes sistēmas noturību. Veicināt veselības aprūpes darbinieku un iestāžu līdzsvarotu ģeogrāfisko sadalījumu, ciešāku sadarbību starp visiem pārvaldes līmeņiem un ieguldījumus e-veselības sistēmā.

2. Stiprināt darba tirgus pasākumus un iestādes un uzlabot bezdarbnieka pabalstu un minimālo ienākumu shēmu atbilstību. Palielināt piekļuvi digitālajai infrastruktūrai un pakalpojumiem. Veicināt prasmju apguvi.

3. Turpināt pasākumus, lai nodrošinātu likviditāti maziem un vidējiem uzņēmumiem un pašnodarbinātām personām. Vēl vairāk samazināt parafiskālos maksājumus un ierobežojumus preču un pakalpojumu tirgus regulējumā. Pasteidzināt tādu publisko investīciju projektu īstenošanu, kuri jau sagatavoti realizēšanai, un rosināt privātās investīcijas, lai sekmētu ekonomikas atlabšanu. Virzīt ieguldījumus uz zaļās pārkārtošanās un digitālās pārejas jomām, jo īpaši uz vides infrastruktūru, ilgtspējīgu pilsētas un dzelzceļa transportu, tīru un efektīvu enerģijas ražošanu un izmantošanu, kā arī ātrdarbīgu platjoslas pieslēgumu.

4. Stiprināt valsts pārvaldes efektivitāti un spējas izstrādāt un īstenot valsts projektus un rīcībpolitikas centrālā un vietējā līmenī. Uzlabot tiesu sistēmas kvalitāti un efektivitāti.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs